

ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

11 листопада 2014 року

м. Київ

Колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України у складі:

головуючого Кривенка В.В.,
суддів: Грицива М.І., Гусака М.Б., Коротких О.А., Кривенди О.В.,
Маринченка В.Л., Панталієнка П.В., Прокопенка О.Б., Самсіна І.Л.,
Терлецького О.О., –

розглянувши в порядку письмового провадження справу за позовом Литвина Ігоря Васильовича до Міністерства оборони України (далі – Міноборони), Державного підприємства обслуговування повітряного руху України (далі – ДП «Украерорух») про стягнення одноразової грошової допомоги при звільненні,

встановила:

У жовтні 2013 року Литвин І.В. звернувся до Окружного адміністративного суду міста Києва з позовом до Міноборони, ДП «Украерорух» про визнання бездіяльності протиправною, стягнення з відповідачів на користь позивача одноразової грошової допомоги при звільненні з військової служби за станом здоров'я у розмірі 294 959 грн.

На обґрунтування позовних вимог Литвин І.В. послався на те, що за наявності відповідних законодавчих підстав після звільнення з військової служби жоден з відповідачів не виплатив йому одноразову вихідну допомогу в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби, гарантії щодо виплати якої встановлено статтею 15 Закону України від 20 грудня 1991 року № 2011-ХІІ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин; далі – Закон № 2011-ХІІ) та статтею 9 Закону України від 9 квітня 1992 року № 2262-ХІІ «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин; далі – Закон № 2262-ХІІ).

Окружний адміністративний суд міста Києва постановою від 25 листопада 2013 року, залишеною без змін ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 18 березня 2014 року, позов задовольнив частково.

Суди встановили, що Литвин І.В. з 7 серпня 1984 року по 2 вересня 2013 року проходив військову службу. Під час служби наказом Міністра оборони України від 19 жовтня 1999 року № 600 позивач був відряджений до ДП «Украерорух» із залишенням на військовій службі.

Наказом Міністра оборони України від 2 серпня 2013 року № 261 Литвин І.В. звільнено з військової служби у запас на підставі пункту «б» частини шостої статті 26 Закону України від 25 березня 1992 року № 2232-ХІІ «Про військовий обов'язок і військову службу» (у редакції, чинній на час виникнення спірних відносин; далі – Закон № 2232-ХІІ). Вислуга років у Збройних Силах України на момент звільнення склала 29 років.

Наказом ДП «Украерорух» від 29 серпня 2013 року № 452/о позивача з 2 вересня 2013 року звільнено із займаної посади на підставі наказу Міноборони від 2 серпня 2013 року № 261.

Згідно з довідкою ДП «Украерорух» від 28 серпня 2013 року № 10.1-889 у Литвин І.В. не викликали заперечень такі види грошового забезпечення: оклад за військовим званням – 130 грн, посадовий оклад – 13 440 грн, надбавка за вислугу років – 5428 грн, обчислена на 16 листопада 2010 рік вислуга років становить 27 років 29 днів, щомісячне додаткове грошове забезпечення за роботу з документами, які містять державну таємницю, – 1344 грн, загальна сума грошового забезпечення – 20 342 грн.

На звернення позивача стосовно виплати одноразової грошової допомоги при звільненні з військової служби ДП «Украерорух» листом від 24 вересня 2013 року № 1.24-38 повідомило, що виплата такої допомоги має здійснюватись за рахунок коштів державного бюджету, призначених на утримання Збройних Сил України. Оскільки ДП «Украерорух» не отримує цих коштів, то не може здійснювати виплату зазначеної грошової допомоги.

Департамент фінансів Міноборони листом від 25 вересня 2013 року № 248/3/9/1/708 повідомив позивачу, що з 1 січня 2007 року немає законних підстав для виплати Міноборони одноразової грошової допомоги при звільненні військовослужбовцям, які звільнені з військової служби з посад, займаних у ДП «Украерорух», та зазначив, що у Міноборони немає фінансово-облікових документів щодо розміру грошового забезпечення військовослужбовців, відряджених до ДП «Украерорух», та розпорядчих документів, які можуть бути підставою для виплати одноразової грошової допомоги при звільненні з військової служби.

Виходячи зі змісту положень законів №№ 2011-ХІІ та 2262-ХІІ суди першої та апеляційної інстанцій вирішили, що нарахування та виплата одноразової грошової допомоги позивачу при звільненні з військової служби має здійснюватись за рахунок коштів Міноборони.

Вищий адміністративний суд України ухвалою від 2 квітня 2014 року відмовив у відкритті касаційного провадження за скаргою Міноборони на підставі пункту 5 частини п'ятої статті 214 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС).

Міноборони не погодилось з ухвалою касаційного суду та звернулось із заявою про її перегляд Верховним Судом України з підстави неоднакового застосування Вищим адміністративним судом України одних і тих самих норм права у подібних правовідносинах, а саме: частини другої статті 15 Закону № 2011-ХІІ та частини першої статті 9 Закону № 2262-ХІІ. Просить скасувати ухвалу суду касаційної інстанції та направити справу на новий касаційний розгляд.

На обґрунтування заяви додано копії ухвал Вищого адміністративного суду України від 3 липня 2013 року, 9, 15 та 23 липня 2014 року (справи №№ К/800/26235/14, К/800/53941/13, К-800/33898/14, К/800/52396/13 відповідно), які, на думку заявника, підтверджують неоднакове застосування касаційним судом одних і тих самих норм матеріального права у подібних правовідносинах, зі змісту яких убачається, що виплата одноразової грошової допомоги військовослужбовцям при звільненні зі служби здійснюється за рахунок коштів ДП «Украерорух».

Вирішуючи питання про усунення розбіжностей у застосуванні судом касаційної інстанції наведених норм права, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України виходить із такого.

Абзацом першим пункту 2 статті 15 Закону № 2011-ХІІ встановлено, що військовослужбовцям, крім військовослужбовців строкової служби, які звільняються з військової служби за віком, станом здоров'я чи у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, після закінчення строку контракту, у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту командуванням, виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби.

Відповідно до частини дев'ятої статті 6 Закону № 2232-ХІІ військовослужбовці Збройних Сил України та інших військових формувань можуть бути відряджені до державних органів, установ, організацій, а також Державного підприємства обслуговування повітряного руху України для виконання завдань в інтересах оборони держави та її безпеки із залишенням на військовій службі. Перелік посад, які можуть бути заміщені військовослужбовцями в цих державних органах, установах, організаціях, а також Державному підприємстві обслуговування повітряного руху України, затверджується Президентом України.

Відповідно до абзаців четвертого, п'ятого пункту 2 статті 15 Закону № 2011-ХІІ виплата військовослужбовцям одноразової грошової допомоги при звільненні їх з військової служби здійснюється Міноборони, іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями та правоохоронними органами за рахунок коштів Державного бюджету України, передбачених на їх утримання. Військовослужбовцям, звільненим зі служби безпосередньо з посад, займаних в органах державної влади, органах місцевого самоврядування або сформованих ними органах, на підприємствах, в установах, організаціях і у вищих навчальних закладах із залишенням на військовій службі, виплата одноразової грошової допомоги з підстав, передбачених цим пунктом, здійснюється за рахунок коштів органів, у яких вони працювали.

Пунктом 1 статті 15 Закону № 2011-ХІІ встановлено, що пенсійне забезпечення військовослужбовців після звільнення їх з військової служби провадиться відповідно до Закону № 2262-ХІІ.

За частиною першою статті 9 Закону № 2262-ХІІ особам рядового, сержантського, старшинського та офіцерського складу та деяким іншим особам, які мають право на пенсію за цим Законом та звільняються зі служби за станом здоров'я, за віком, у зв'язку зі скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, закінченням строку контракту, систематичним невиконанням умов контракту командуванням, виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби.

Частиною п'ятою статті 9 зазначеного Закону встановлено, що особам офіцерського складу, особам середнього, старшого та вищого начальницького складу органів внутрішніх справ, державної пожежної охорони, органів і підрозділів цивільного захисту, податкової міліції, Державної кримінально-виконавчої служби України, звільненим зі служби безпосередньо з посад, займаних в органах державної влади, органах місцевого самоврядування або у сформованих ними органах, на підприємствах, в установах, організаціях і у вищих навчальних закладах із залишенням на військовій службі, службі в органах внутрішніх справ, державній пожежній охороні, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, органах і підрозділах цивільного захисту, податковій міліції чи Державній кримінально-виконавчій службі України, виплата одноразової грошової допомоги з підстав, передбачених частинами першою та другою цієї статті, здійснюється за рахунок коштів органів, у яких вони працювали.

Пунктом 14 постанови Кабінету Міністрів України від 17 липня 1992 року № 393 «Про порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам офіцерського складу, прапорщикам, мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та членам їхніх сімей» (далі – постанова № 393) встановлено, що військовослужбовцям, особам середнього, старшого та вищого начальницького складу органів внутрішніх справ, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, державної пожежної охорони, органів і підрозділів цивільного захисту, податкової міліції, Державної кримінально-виконавчої служби, звільненим зі служби безпосередньо з посад, які вони займали в органах державної влади, органах місцевого самоврядування або сформованих ними органах, на підприємствах, в установах, організаціях і у вищих навчальних закладах із залишенням на військовій службі, службі в органах внутрішніх справ, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації, державній пожежній охороні, органах і підрозділах цивільного захисту, податковій міліції чи Державній кримінально-виконавчій службі, виплата одноразової грошової допомоги у випадках, передбачених пунктом 10 цієї постанови, здійснюється за рахунок коштів органів, у яких військовослужбовці та зазначені особи працювали.

Відповідно до пункту 4 постанови Кабінету Міністрів України від 19 липня 1999 року № 1281 «Про створення об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху України» грошове та матеріальне забезпечення військовослужбовців, відряджених до ДП «Украерорух», здійснюється у порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2001 року № 104 «Про порядок і норми грошового та матеріального забезпечення військовослужбовців Збройних Сил, інших військових формувань, осіб начальницького складу органів внутрішніх справ, органів і установ виконання покарань, відряджених до органів виконавчої влади та інших цивільних установ» (далі – постанова № 104).

При цьому фінансування витрат на утримання підрозділів системи має здійснюватись за рахунок коштів, передбачених на ці цілі в державному бюджеті, частини коштів, що надходять від аеронавігаційних зборів та з інших джерел, не заборонених законодавством.

Відповідно до пункту 1 постанови № 104 виплата грошового забезпечення провадиться за рахунок коштів тих державних органів, установ та організацій, до яких відряджені зазначені військовослужбовці, особи начальницького складу органів внутрішніх справ, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Державної кримінально-виконавчої служби.

Згідно зі статтею 9 Закону № 2011-ХІІ до складу грошового забезпечення входять, зокрема, одноразові додаткові види грошового забезпечення.

Одноразова грошова допомога при звільненні зі служби військовослужбовців та осіб рядового і начальницького складу також є одноразовим додатковим видом грошового забезпечення та згідно з Інструкцією щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 12 березня 2012 року № 333, видатки на її виплату здійснюються за кодом «Грошове забезпечення військовослужбовців».

Ураховуючи наведене, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України дійшла правового висновку, що оскільки виплата грошового забезпечення військовослужбовцям, відрядженим до ДП «Украерорух», здійснюється за рахунок коштів цього підприємства, то виплата одноразової грошової допомоги зазначеним військовослужбовцям при звільненні зі служби також здійснюється за рахунок коштів ДП «Украерорух».

Зі змісту вказаних положень чинного законодавства вбачається, що Міноборони не здійснює нарахування та виплату грошового забезпечення військовослужбовцям, відрядженим до ДП «Украерорух», та не несе відповідних зобов'язань зі здійснення таких

видатків.

Аналогічна правова позиція щодо застосування пункту 2 статті 15 Закону № 2011-ХІІ, статті 9 Закону № 2262-ХІІ, які гарантують виплату одноразової грошової допомоги при звільненні з військової служби, була висловлена раніше колегією суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України у постанові від 7 жовтня 2014 року (справа № 21-398a14).

Ураховуючи наведене, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України вважає, що рішення Вищого адміністративного суду України у справі, що розглядається, не ґрунтується на правильному застосуванні норм матеріального права.

Відповідно до частини другої статті 243 КАС якщо суд установить, що судові рішення у справі, яка переглядається, є незаконним, він скасовує його повністю або частково і направляє справу на новий розгляд до суду касаційної інстанції.

Керуючись статтями 241–243 Кодексу адміністративного судочинства України, колегія суддів Судової палати в адміністративних справах Верховного Суду України

постановила:

Заяву Міністерства оборони України задовольнити.

Ухвалу Вищого адміністративного суду України від 2 квітня 2014 року скасувати, справу направити на новий розгляд до суду касаційної інстанції.

Постанова є остаточною і оскарженню не підлягає, крім випадку, встановленого пунктом 2 частини першої статті 237 Кодексу адміністративного судочинства України.